

૧૬૬૩

અક્ષતક પડકર

૨૦ બેંગલુરુની આખરી ફેરી—મુદ્રન

પ્રકાશક બુકબાન્ડ મહાશય કલ્યાણ

પે. રાણા
કૉપી હાઉસ નં. ૬, સ્ટ્રીટ નં. ૬૧૪૩

ગાયન (સંગીત) ના શોખીનો મા એક અવાજે વખણાયલી

■ સા ૧ થી ૮ સાથેની ચીત્રોવાળી. ■

સંગીત ક્રોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ.

ની તદ્દન નવિન સુધારા વધારા સાથેની આવૃત્તી તૈયાર છે !
આજ સુધીમા એની બહાર પડી ચુકેલી હમારા તરફની ચાર
આવૃત્તીઓ અને હજનોબધ નકલખોરોએ કરેલી એની નકલો

— છતાં —

અમારા તરફથી બહાર પડેલી બુક તેટલીજ લોકપ્રિય છે
કારણ કે સારી છાપ, સુદર કામ, વખણાયલા ગાયનો,
મજલો, જુદા જુદા રાગના નામ સાથે ઉપરાત સુદર-દર્શણીક
સખ્યાબધ ચીત્રોથી ભરપુર અને પચરગી છાપાકળાના નમુના
રૂપ મનમોહક, પુરુ છતા કીમત માત્ર એક રૂપીયેજ છે

મારે બીજી કોઈપણ ગાયનની બુક ખરીદતા પહેલા હમારા
તરફથીજ પ્રગટ થયેલી બુક ખરીદશો, આજેજ મગાવો બહાર
ગામના દરેક આખરદાર વેપારીઓ વચે છે, ચોપડીનું આખુ
નામ વાચીને ખરીદશો નકલથી ઠગાશો નહિ

મળવાનું ઠેકાણું - શા ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર
રાણીતળાવ-સુરત

— આ બુક —

સુરત્તજનપુરી ભાગળપર આવેલા
શ્રી “અનાવિલ બધુ” પ્રેસમા
ગોવિંદજી હાલાભાઈ નાયકે છાપી

COPY RIGHT
By
C M SHAH

— અને —

૧૯૮૧
દુષ્કાળનમ
ગોકુળઅમૃતી

બુકસેલર, મણિલાલ ભાઈશંકર વ્યાસે
સુરત ખેગમપુરા આમલીશેરીથી
પ્રગટ કરી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાક ૧૨૪૨૭ વર્ગીક

પુસ્તકનુ નામ ૨૩૩૫૩ ૫૫૧૩

વિષય ૬ - ૨૫૧૧

અક્કલનું

પડીકું

અથવા ૧૫/૬૩

પુખીનો મુખનો

૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦

વીર શુભ — રાગ, — અલ —

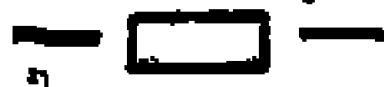
અમારું દેશને છેડી, અમે થાનાર પરદેશી,
હૃદયને મેળવી લેશે, અમારો પ્યાર પરદેશી
થયા દુર્ભાગીયા એવા, તબવી દેશની સેવા,
બટકથુ પારકા ધરમા, બની લાચાર પરદેશી
અમારી ધર્મ નીતિથી, અમારી સત્ય રીતિથી;
અમે કૃતકર્મથી ચક્રચુ, હૃદયના હાર પરદેશી
અમારા દેશ બંધુઓ, અમારી જન્મ ભુમીમાં;
હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હૃદય પરદેશી.

[૨]

વીર કૈશરી —રાગ—ગઝલ,—કબાલી—

થવાનુ ના થવાનુ કહે, નજીમી કોણુ એવો છે,
 ન જાણ્યુ જાનકી નાથે; સ'વારે શુ થવાનુ છે ?
 હતી શલ્યા રૂપે “અહલ્યા” જગતમાં વાત જાહેર છે,
 ન જાણ્યુ જ્ઞાની ગૌતમે; સ'વારે શુ થવાનુ છે ?
 હતા કૌરવ અને પાંડવ, જગતમાં મહાબળી યોદ્ધા,
 ન જાણ્યુ લીજ્ઞ જેવાએ; સ'વારે શુ થવાનુ છે ?
 રમ્યા જીમટુ સહુ સાથે, વિભુતી સૌ ગયા હારી,
 ન જાણ્યુ ધર્મ જેવાએ, સ'વારે શુ થવાનુ છે ?

ખલીરાજ

મારી સજની, તુ ક્યા રમીઆવી રજની, સાચુ બોલ, બોલ, બોલ,
 શાણી સૈયર, તુ શીદને આજ ચઢાવે, કેડો છોડ, છોડ, છોડ ?
 હમણા માળા ગુચી હતીને, હમણા કેમ કરમાણી,
 પરસેવો તને ક્યા વળ્યો, તારી ભમ્મર ક્યા ભીંજાણી—સાચુ.
 કાળો ભમરો શીરપર બેડો, હરાડતા ધબરાણી,
 લાપોટે લટ છુટી ગણ-મારી, ભમ્મર ત્યા ભજીણી—કેડો.
 કરતુરી તારા અંગે મ્હેકે, કુસુમ કળીના હારે,
 નયન રહ્યા છે નાચી નવેલી, મળાયો કોણુ ઠગારો—સાચુ.—સાચુ.
 ચદ્ર સરોવર નહાવા ગઇતી, વાટે મળ્યો એક માળી,
 જાળ ભરીને ગજરા આપ્યા, હુ તો તમથી હારી—કેડો.

ખલીરાજ

વશ કીધો તેં વીર મારો, જે ગુણીયલ ને બહુ સારો,
 નથી વાક જરા કાઠ મારો નણુફલ તમ વીર ઠગારો,
 રગ મહેલમાં હતી એકલી આવી અડપણુ કરી ગયાં,

[૩]

ચુંબન કરી, ભરી ચમક મીલાવી, મોહન મનડું હરી ગયા — નથી
વસત જોમન કુલવાડીમાં ભુલો રડી ગયો ભમરો,
લાલચ આપી તે લલચાવ્યો, બધું ડાહ્યો ડમરો—વચ.
શરમાળે મને સાન કરીને કચુકોની કશ છાડી,
હૃદય ધરાપર થન થન નાચ્યા, લાજ શરમ સૌ તોડી—નથી
વદન ચન્દ્ર છત્રી રતી લખવે, બકુટી કામચુગારી,
બધું મારો સરળ હૃદયનો કળા અજબ છે તારી—વચ.

ભરથરી-પી ગળા અને ભરથરીનો સંવાદ—

ધીક યુવા ધીક મુજને, ધીક કામ વિકારજ;
જેણેરે ભુલાવી મને સત્યથી, કર્યા નીચ વિચારજ.

—ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રક છુ, નારી અચ્છાની જાતજ,
અન્ય વખત એવું નહો કરે, લાજ્યા માતને તાતજ—ભેખરે.
કપટ રૂપીરે રાણી પી ગળા, એશુ ખોલે વચનજ,
રાજરે તજ્યુ તુજ કારણે, જો વિચારીને મનજ,

બિલા દને મૈયા પી ગલા.

તુરે ખોટી ને ખોટું રાજ છે, ખોટાં સારો સંસારજ,
અવળ જગાવું વન એકલો, જેથી પામુ ઉદ્ધારજ—બિલા.
રહોતો રાજા રસોઈ કરે, જમતા જાઓ સ્વામીનાથજ;
ક્ષીરરે નીપજવુ ક્ષણ એકમા, જમીએ આપણુ સાથજ—ભેખરે.
મહારે કરાવુ રમ મહેલમાં, રાખુ ગુપ્ત અવાસજ,
જેમરે જાણું નહિ જગતમાં, સાધો જોગ રહી પાસજ—ભેખરે.
મહેલરે તારાને રાણી થું કરે, કેવો ગુપ્ત અવાસજ;
ક્ષીરરે, જોજનું તારું રાણી થું કરે, નથી ભોગની આશજ—બિલા.

[૪]

વાસ્તી જગલના બેગી અમે, નહીં આમમા વાસજી;
વિપતી વેલીથી અળગો રહુ, નહિ નારીનો પાસજી—ભિક્ષા-
ભગવા બોધ રાખ સરથરી, ઘવાનળ દીલ થાયજી
માઠ-કહો ન મારા કથજી, લાગે દેહમા લાયજી—ભેખરે-
વધુરે શુ વધુ રાણી પીંગળા, કરે અરે કેટલો ઉચ્ચારજી,
બધુ બેવોરે બધુ તબ્યો, માર્યો વચન તો મારજી,
હવેરે રાજને રાણી શુ કરે ?

વાકીરે વિધાતા મને જીલવી, લખીયા લેખ લલાટજી,
આનુરે પ્રાયશ્ચિત હવે શુ કરે, મારગ આપો પૃથ્વી માતજી—ભેખરે-
ત્રણુશો નારીરે અન્ય આપની, માળવપતિ મહારાજજી,
એકને કારણુ એને નવ તબે, પાપી પીંગળાને કાજજી—ભેખરે
મોહ છોડી દે રાણી પીંગળા, પ્રીતે કર સતસગજી,
સગુ નથી કોઇ કોઈનુ, આ સસાર પતગજી—ભિક્ષા-
દેતી હુ તો ભિક્ષા દે મુને, નહિ તો કરે ગૃહ ત્યાગજી,
ગુરજી મારારે રોશે થશે, ચાલી જાય જમાતજી—ભિક્ષા-

સરથરી—રાગ—મરશીયા—

હાય, કેમ આ સહેશે ઉઝેની રડાપો, બધી થઇ છે રાજજી માફ રાખો
બાણુ લક્ષ માળવાનાં છો સ્વામી કામ કોડીલા રૂપે ન ખામી,
ગૌર અમે જીજીવત શી જમીરે.—હાય, કેમ
એક બાણુ કુણુ તમારી રૂએ, ચંદ્રકળા ચોધાર નીર ચુએ,
બાપુ સુખે ન આજ કોઇ સુએરે—હાય
મેહલ મેહલે વિલાપ છાયો છે, પવન શોકનો સધળો વાયો છે,
કળકળતા બાપુઓ ને બાપુઓ છેરે—હાય

[પે]

ખાધે લટકી શી ભમવી ઝોળી, આવ્યાં વસે ક્યાં ગેરે ઝોળી,
 હાય હમડામા પ્રમટાવી હોળીરે—હાય૦
 નથી વિક્રમ ભાષની કમ આશા, કીધા કરમે એવારે તમાશા;
 એણે ખીજા જગલ કવાઈ વસ્યારે—હાય૦
 ધણી નોધારા અમને કરોમા, આવુ અણુધાર્યું પગલુ ભરોમાં,
 નેગી જીવતા ચિતામા ધરોમારે—હાય૦

હલપત ભજન —રાગ-ભજન—

મોહન તારી મોરલીરે, વૃજનારને વેરણુ થઇ (૨) હે .હરી.
 કામળ સુરે કાળજી કાર્યું, ચીતકુ ચોર્યું વેરણુ થઇ—મોહન.
 કામ તો હવે કામ નુ સુજે (૨) સાંભળતા શત્રુ થઇ—(૨)
 માતા પિતા તણી લાજી તજીને, વૃંદાવનમાં મધ—મોહન
 વૃજનારને વેરણુ થઇ, મોહન તારી મોરલી-તારી મોરલી—(૨)
 આવા આવા કારમા કામણુ (૨) સામળા સીધા થઇએ—મોહન.
 દુખડા કેરા, દુગર ડોળ્યા, મા બાપડી દ્યો પઇએ—મોહન
 “હલપત” વ્રીહન દેવને મળવા (૨) ગોપીઓ ગોકુળ મધ—મોહન
વીર કેશરી —રાગ ગઝલ—

ખરા તે હીંદના સંતાન લડે ને હિંદને કાળે,
 લડે ને હિંદને કાળે, મરે ને હિંદને કાળે
 દુલાતો દેશને દેખી, ચડે વારે હમ ગેથી.
 પ્રભુ કે બાંદશાહોથી, જુને ને હિંદને કાળે,
 ન મોહે માયા મહોબ્બતમાં, ન લોભે માલ દોલતમાં,
 જીવન જર પ્રાણુ સૌ પળમાં, તને ને હિંદને કાળે,
 ચર્તોધર્મસ્તુતોજાય છે, કરો યાહોમ શો ભય છે;
 અમર તે થાય છે નિશ્ચયે, મરે ને હિંદને કાળે,

મહાશ્વેતા કાઠમ્બરી —.□.—

થઈ પ્રેમવશ પાતળીયા, મારા મનના માલીક મળીયારે (૨)
પ્રીતે કરો મુખવાસં, સજનવા રાજ હૃદયના વાસી
પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી, મારા મનના મનોરથ ફળીયારે થઈ
બોંબલવત કર્યો ભગવતી મુજને, જીવન સફળ થયુ મારું,
કરો શ્રીહરિ શુભ તમારું, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ

મહાશ્વેતા કાઠમ્બરી. —.□.—

મંજરી મનડુ મોહુ રે, મન ગમતા મહાગજ
મારા મન ગમતા મહારાજ, એ શુ દીલડુ અમ પ્રેયુરે મનગમતા મહારાજ,
(" શુ આ પુષ્પ તમને ખેંહુ ગમે છે ? ")

સાખી { " મનને તો ગમતુ ધણુ મુખથી કેમ મગાય
વીણ પ્રીત્યે વીણ પારખ્યે, ઘટે માન મુનિરાય "

સાખી { " માઝે માન ઘટે નહિ, જેવુ જ્યા દાતાર,
" સુખે સ્વીકારો પુષ્પ આ, ધરો કર્ણ મોઝાર
અતિ હિંદાર દીલ તમ જોયુ રે ..મનગમતા

મહાશ્વેતા કાઠમ્બરી—રાગ—ભૈરવ—

રૂપે શુ મન રાચોર કાયાનો રગ કાચોરે ભગવાન ભજે (૨)
હાડમાસને રધિર ભરેલુ મઠયુ ચામડે અગ, (૨)
ગદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રગ પતંગ.
ભરસો નહી સાચોરે, કાયાનો રગ કાચોરે, ભગવાન ભજે—

મહાશ્વેતા કાઠમ્બરી. —.□.—

શુ કહુ કયની મહારી રાજ, શુ કહુ કયની મહારી.

હુ તો દેવના ત્રાસે હારી રાજ.....શું કહું.

[૭]

પરખી પારીજાતિક મે, અર્પણ કીધુ મન મ્હારે,
પતી તણ પરલોક સિધાવ્યા, કરી જીવતર મમ ખાર રાજ—શુ કહું
ચંદન કાષ્ટની ચિંતા ક્યાવી, પતિ સહગમનની આશે,
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણે પથ, હડી ગયો આકાશે રાજ—શુ કહું.
અરંધ્ર મે સર્વસ સ્વામીને, પ્રેમની ક્ષની ધારી,
તણ જગત જર્જળ સર્વ હુ, પ્રીતે બળુ ત્રીપુરારી—શુ કહું.

રાજા જશવન્તસિંહ —રાગ. કવ્વાલી—

અમર આત્મા અમારો છે મરણ દરકારે શા માટે ।
મરી જાણે જો જન્મીને, જીવન દરકારે શા માટે ।
જગતમા પ્રાણી કે મરતા-મરીને જન્મતા પાછા,
બધા ધટમાળમા ફરતા, પછી તકરારે શા માટે ।
ચૂક્યો જે લક્ષ જીવનનુ ગયો તે જીતી હારી
જીવ્યો તે ના જીવ્યો જગમા, જીવનને લાર શા માટે

માલતી-માધવ. — [ ] —

નાનકડી નાજુક નાર, બહુ નાનકડી, બહુ નાનકડી.
મારા લાલાની છુ લાડકડી (૨) છુ લાડકડી (૩)
આખ તણે મટકે પટકુ છુ લાલને—
નાની શુ સમજે વ્હાલાના વ્હાલને (હુતો બહુએ સમજુછુ)
જણી ભોળો ભરથાર, તુ બહુ માથે ચડી (૩) નાનકડી.

રાજા જશવન્તસિંહ —રાગ. ભજન—

મારા ભવની ભાવટ ભાગીરે ભેગીડા જુના—
લગની તુજ નામની લાગીરે ભેગીડા જુના—
વચનો ભેદ ભર્યો ભેદના, હૈયાં તુજર્પણ સુના—

આ કામલુગારી નારીએ શું કામલુ મુજને કાલુ ?
તન હાંનિ મનહુ લીધુરે પણ દુખ વિયોગનુ દીધુ—
નીશદીન સાથ રહુ સમજુના . મારા ભવની—

મિલ્લમંગળ ઉર્ફે સુરહાસ —:□—

હાસ પરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા, હાસ પરે, દયા લાવો-ટેક,
સસાર સબધ ત્રોડી જીવ આપ ચરણે જોડી,
હુતો બની બેડો, આવો બાવોરે—દયાળુ
આખો વિના સકટ આવુ, ખાડામા જોયા ખાઉ,
વારે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ
મહાશ્વેતા કાદમ્બરી —રાગ. ભજન—

રામ ભજ તું પ્રાણીયા, તારા ભવની ભાવટ ભાગશે (૨)
(" જોલો રામ સીતા રામ ") પખીડા જે તુ વિચારી
કર્મ તારા લે સભારી, વાસના નકારી તુને રૌવ રૌવ નર્કે નાખશે—રામ.
મૂઠ તે મતિ વિસારી, મતિ તેવી મતિ તારી,
ઉડજે સભાળી તારી કાયા તારી કચનની થશે—રામ.

ઉદયભાણુ —□—

મન માયાના કરનારાંરે, જરી જોને તપાસી તારી કાયા,
પુછી જોને તુ પંડીત પુરાણારે, કેના અમર છે લેખ લખાણા,
કાચી છે કાયા આ માટીની માયા, છે માટીના ખેલ બનાયા,
શાણા તો સમજી અલગ થયા, પણ બાલક ખીચારા લપટાયા.
લાખોની પાખો ગઈ છે પી ખાઈ, જેણે મૂછપર લીંચુ ઠરાયા,
કાળના કાંવાડેથી કાણુ બચ્યુ છે, બલે રક કે હોય મહારાયા,
સધ્યાના જેવા રગ સોનેરી, વધ્યાને લાડ લડાયા;
જોબનને તન ધન તેવા સમજવા, ખાણીમાંના પડખાયા.

[૬]

ખિલ્લમંગળ ઉર્ફે સુંદરાસ.

આ તારા વચનો સારા, સ્નેહે સંભળતા
શાન્તિ પામ્યું મન મારે રે આજે—આ.
જમની જળજમાથી બાળો બચાવ્યોજી,
ધન્ય ગુરૂ ચીન્તામણી, ધારે રે આજે.
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાજી
ચવાતું ત્વરાએ શુભ તારે રે શાશ્વત—આ તારા,

વિષ્ણુવેલી

—:□:—

અરે શુ માનવનો અભિમાન, પલકમા ટળી જશેરે,
ખરે જેમ પીપળ ઉપર પાન—પલકમા ખરી જશેરે
પલકમા ખરી જશેરે—માટીમા મળી જશેરે—અરે
ધડી જીવતરમા ધડી એક સુખની ના... રે નથી,
મૂઢ મમતમા તોયે મરતા આ અ રે મથી
પામર નર નાદાન અરે શુ.

સાખી { કાયા કલેવર કારમુ, છે ગદ્ગદીનો ધાડવો;
સમજી જને સમજી જઈ, અભિમાનને વણસાડવો.

સાખી { અભિમાન ફણિધરને નહિ દુધ પાછને પેધાડવો,
રાવણુ સરિખા રાજવીએ. લીધો નથી કંઈ લાડવો.

વીણાવેલી

—:□:—

કાયા કાચો કુબ છે, જીવ મુસાફર પાસ,
તારો ત્યા લગી જાણુજે, જ્યાં લગી જાસોજાસ;
સદા સંસારમા સુખ દુખ સરખા માની લઈએ,
રાખે સ્ત્રી સીતે સખા, રમે તેવી રીતે રહીએ.—સદા.

સાખી { પીપળ પાન ખરતા હસ્તી કુપળીઆ
મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી બાપુડીઆ

દશાના ઢગ રતુના રગ જેવા દેખી લઇએ—સદા

સાખી { કદી મેહલો ને માળીઆ, કામળ છપ્પર ખાટ,
કાષ દીન એવો આવશે, ભુખ્યે ન મળશે ભાત—સદા

લીલાવતી

અરજ સામળોને સરકાર મુજને ગાહતી નથી ધરનાર (એ ટેક).

અગીયાર વાગે ઉધમાથી ઉડી, તરત તડકે જાય,

દતલુ કર્યા વિના મોગરીને છુળા ખોળામા લઇને ખાચ—અ

વાકુ ચુકુ બોલી વઢવુ ને રડવુ, કુઅડ રાડને રોજ,

ધરમાથી ગોળ ધી ચોરી ખાવાની ખોટી પડી છે ખોજ—અ

પાડા પાડોશીને ડોશી ડોસાથી, લડી ચુકી લાખવાર,

પોતાના બાળકને નિત્ય બજુડે, મારે મને પશુ માર—અ

રાખના ઢગલામા ફેરા પડ્યા જેવુ, રાડના મોઢામા રૂપ,

જુત ભડકામણી ભારે કુમારજી, ભડકી મર છુરે ભૂપ—અ

સુગરીના માળા સરખુ છે માથુ, વેત વેત લાખા વાળ

અણુતા જીવોના ટોક્કળા ખેરવે, પરસેવાની પડનાળ—અ

હોળી દીવાળીએ ન્હાવાનો નેમ છે, વડી ચતુર છે વ્રહુ,

અંજે ઓધરાળાને લુગડામા લીખો, મારવાડ કેરી મહિ—અ

ભરથરી—રાગ. ગઝલમાં સીંયાનો કનારો—

તરુણી તુજથી નથીરે જીદાઈ શશીવદની સુખ પામુ હુ આહી

વદન મનોહર તરે લક્ષિતા, સૌરભ અગ જધન સુખદાઈ—તારુણી.

બકુલી વિક્રમ સ્મિત અતિ વિભમ, નિરખી પ્રિયા બૂલુ સરવેરે કીંધ,

મધુસોને સાઠ ત્યાગી તુંજનેરેઆહુ, તુજવિષુ મુજ દુણુ કદપસમુજાઈ.

વિરવિજય

—રાગ-મઝલ—

તમેને જો તમારાથી, તમારો દેશ પ્યારો છે,
 ન તજશો ધર્મ નિતી તો, વિજય અંતે થનારો છે
 હશે જો સપ ને સમતા, વળી કર્તવ્યને હિમ્મત,
 તમારા ભાખના આખર, ચમકવાનો સિતારો છે !
 જશે એ રાત અધારી, ચમકતા શૌર્યનો બાનુ
 ઝૂકે યાહોમ કરી રણમાં, વિજય ડોક તમારો છે !

અરુણોદય

—□—

તમે જો જો ન વાયલ વીતાવજો,
 પીયુ પહેલી પેસેજરમાં આવજો,
 હાર તોરાથી સ્વાગત શોભાવજો—પીયુ.
 શિલ્કની કીનાર કોઈક વાયલ આછેરા,
 કોઈક નવા નાટકના અચ્છા ઓપેરા
 થોડા હેન્ડપીલ હેરઓઈલના લાવજો—વીયુ
 એક હારમોન્યમ પેરીસનુ લાવજો,
 આવનાનો તાર મને આગળથી આપજો,
 તમે સામા સ્ટેશન પર સીધાવજો—પીયુ

સંગીત લીલાવતી

—:□—

લાજ છોડી છેક તે છેલ્લ છોડરા, આપની તે આજરના કાકરા કર્યો.
 આવી છે દીવાળી હોળી હાથમા બજો, જહ હુ વહુને જ
 તેડવા પથુ દાડો શો વજો. લા
 સે-સાસરામાં બજો છે જમાઈને સહુ. માટે નહિ મોકલે વેવાઈ તો વહુ લા
 સન્કરવાની વીલેક લોક લાજથી જવુ .. .
 જો-ગાડી લાખે પોટી ક્યાં સુધી થવું. ' .. .

ચીર કેશરી

— [ ] —

આપ પાપડવાડીમા પધારજો દહેરીલાલ,
 મદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી દારની દુકાન છે
 રમરગીલા ચાલ મારી પાડોસમા તુલસી ક્યારાનું નિશાનડે !
 છબમા ! તુલસીના ઝાડનું નિશાન છે—દહેરીલાલ
 અખડ અને અમગ આજ સાજ પહેલા પધારજો
 હડતાવાળાનું તોફાન છે, બ્યા હડતાવાળાનું તોફાન છે—દહેરીલાલ.
 જોખમ ભરેલું કામ પુરી પચાત છે, ધાસ્તી છે ! આફતમા

જન છે, મારા બાપ ધાસ્તી છે—દહેરીલાલ.

મિલ્લમગળ ઉર્દે સુરદાસ-રાગ. લજન-

વિષય વાત મમ તાત તજને કૃષ્ણ લજન તુ કરવા દે,
 અધમપણાને અલમ રાખી, બહાર બકિતના ભરવા દે,
 નટવર નામનું નામ મળ્યું છે. તો ભવસાગર તરવા દે !
 નાશવત નર નામ છોડીને અક્ષર વરને વરવા દે—વિષય

બલીરાજ

— [ ] —

આનંદ મગળ ગાઓ પરણાવી લેશું દહાવો,
 મારી વેવણ રસીલી જોડી શોભશે
 નિરખી કન્યા કહેશે, મુખ જોઈ તાકી રહેશે—મારી
 વાહ ઠીક મળ્યું છે ટાણું, એક લુલુ ને બીજું કાણું.
 મળી વેવાઈને વેવાણુ, ફેરા ફેરવોને જટ—આનંદ.
 ફડાકિયા તમે જોશે, હાળીને હહાડે રોશે,
 કેવી જન જોડી હુ આવુ, દુનિયામા ડોકા વાગશે—આનંદ.
 તડાકીયા કહું તમને, અતિ ઉમેદ મનમા અમને,
 વાળ વગડાવું જો જો, ફરશુરામનો ફડકો—આનંદ.

વીરકુણ્ડ.

—:□:—

હુ ખાખરો તુ કાડીયો નેડી વીંછીને સાપની,
 મીઠા ડોસીને પૂછ્યુ છે ? બુદ્ધિ કોઈના બાપની ?
 કાયદો પૂછી શકે નહિ એવી વિદ્યા આપણી,
 કાયદેથી બોલી રસ્તુ છે બુદ્ધિ કોઈના બાપની ?
 માથાઓ મુડી મૂર્ખના પહેરાવી ટોપી માપની,
 કહેવું અથે શુ જાણીયે છે બુદ્ધિ કોઈના બાપની ?
 પોરેલો સહુ સસાર અહીં પરવા કરો ના પાપની,
 શ્રીકૃષ્ણ ગીતામાં કહી ગયા છે બુદ્ધિ કોઈના બાપની,
 પૃથ્વી પુત્ર —(□)—

માળ મોતીડાની મોઢી મગાવળે,
 કંથ કાડીલા કંઠે પહેરાવળે
 ચોળી કુસુમી રંગે રંગાવળે,
 સાડી સુદર શરીરે સોઢાવળે
 હોસિલા હીરાની જગડી બનાવળે.
 કામળ કર કુદનને કમળે દીપાવળે,
 હાર હીરા માણુકે મદાવળે —માળ
 નીત્ય મીષ્ટ ભોજનીયા ભાવે જમાડળે,
 આછા આછા પ્રલડાની વેણી ગુચાવળે.
 સદન વીજળીની જ્યોતે સોઢાવળે,
 સ્ત્રીમાં ભોજનનાં જાણુ ખવરાવળે.—માળ

મહાચેતા કાંઈમુરી

—□—

માલીકના - બાળક સૌ, માલીક સૌના શ્રી જગન્નાથ (૨)
 કહી દત્તા મણિના, આ બાજુ એને કાથ

[૧૪]

ઝણાનુ બંધે, આવી મળતુ, ખાણું નવ કાઢનાથી ખળતું
જંગલ-માત્ર તેને આધીન છે અનાથના જે નાથ
નહિ પીડ આ પોતા તણો, પોતાનુ, કંઈ ના જાણુવુ
સોએ શુભાશુભ કર્મને પોતા તણુજ પ્રમાણુવુ-જગત,
બોલતો, કાગળ — —

રંગી, આ દુન્યા નારંગીએ, રંગી, તે રંગી બેરંગી, દુન્યા દોરંગી રંગી
સાગર પાણી શીતજમા, વડવાનર્જતેનાં તળમા, આગને પાણી બન્યા સર્ગી
આ આજે અગી મનાતો, કાંલે ભુજગી થાતા

કોણુ ભુજગી કોણુ અગી રંગી ..

વાયુ જે દીપક ઠારે, આગને એજ વધારે,

પ્રભુની પ્રભુતા દોરંગી રંગી આ દુનીયા

(મુખમની ઇમીટેશન શેઠાણી !) રાગ-ગઝલ-—

તમે મુખમ વિષે આવ્યાં, નિહાળી સર્વે હરખાયાં

છતા સાહેબ યૌ મહારા ! જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

અહા ! મુખમની અસબેલી ! જોકેતી કંઈક સુધરેલી,

લટકતી લાજને મેલી, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

ફરે છે કંઈ ઉમરાણી, લખે નામુ નયનતાણી

છતા કહેવાય “શેઠાણી” જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

પતિ પરદેશમા આવે, પ્રિયાને પાંસ તેડાવે,

પછી વહુ પાખ ફરડાવે, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

સ્વદેશે કામ સૌ કરતી, ખુશીથી ખાંડતી દળતી,

હવે રામા વિના રડતી જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

ધરે સસરો અને સાસુ ખરચ વિણુ બેરવે આસુ

જંમે વહુ મિષ્ટ ફરમોસુ જુઓ મુખમની શેઠાણી ?

[૧૫]

કુવેશી ખેંચતી પાણી, નણુંદની સાથે બાણી
 હવે થઇ રાચની રાણી જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 ધણી મુખમ તણી નારી બતાવે ઠાઠ બસ બારી
 બલે વર થાય લીખારો, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 બને મુખમની શેઠાણી કરે પંધસા તણુ પાણી
 રળે વર ઘાંટીઆ તાણી જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 પતિ શીતેર લાવે છે, સકળ પત્ની ઉડાવે છે,
 છતાં દેવું કરાવે છે, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 વસાવે નવનવી સાડી, પુલેલી ફેન્સી ચાળી,
 ખરીદે બુદની બેડી, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 સુવાસિત તેલને અતર, રમાલો રાખતી સતર,
 ગણે છે કોણુ ત્યાં ગણુતર ! જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 કપ્પાટો કે ત્રીબેરી નાન્યતા દશબાર ચાવીના,
 રૂપાના રાખતી ગુડા, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 જશે નારકે તમામામા અગર સરકંસ-સીનેમામાં;
 ગણે મ્હોટાં બપકામાં જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 સદા નરવી રહે નાડી, જતાં કંઈ જોઇશે માડી,
 જશે લટકે કરી લાડી, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 કરે ધરકામ સૌ ધાડી,—પદમણી પાલવે બતી,
 અહા ! હોસે હવા ખાતી, જુઓ મુખમની શેઠાણી ?
 નથી નારી સકળ એવી, સતી કંઈ છે સીતા જેવી,
 દયા સેવાગ્યની દેવી, અસલ છે એજ શેઠાણી ?
 નકલ કરનાર શેઠાણી ? સુણી ના કોપશો વાણી,
 હશે ખરમાર્થિ ને શાણી, ખરી મુખમની શેઠાણી ?

[૧૬]

અમને ખર હ્યા આણી, દુખીનાં હૃદયે બણી,
મદદ દેતા ન અચકાણી ! અહાહા ! એજ શોધાણી ?
સ્થિતિ સ્વામી તણી બણી, વીના “ધાદી” ન ગમરાણી,
શિવજીવંતી વિનયવાળી, ગુણી ગૃહરાજ્યની રાણી ?
(“ રા મણીકાન્ત ” ની કાવ્યમાળામાંથી)

નાટક-હીવાન—

—□—

હોય લગનનો લાવો લાડીજી, મોહન મળ્યા મતવાલા (૩)
બેડી મઝાની જમી સાહેલી, બેટ્યા વહાલી ને વહાલા (૩)
સ્વતંત્રા ચા પહેલા નમુના, દાખવલા દુનીયાલા (૩)
આતા કસાચી ખામી નરાલી, પુરા લગનહી ઝાલા (૩)
મેના મરાઠણ કેશવજી બ્રાહ્મણ, એકતાર માડ્યા ચાવા (૩)
પાદરીજીએ પુરાંણું વાંચ્યા, માડ્યા સુધારા ચાવા (૩)
પુનર્લગ્નનો હોય નમુનો, ન્યાળી ગીનોજી બાવા (૩)

~~સમાપ્ત~~ **સમાપ્ત** ~~સમાપ્ત~~

તયાર છે. તાકીદ મંગાવો—જુર્પાણીશાના પરકમથી ભરપુર
ડીટેક્ટીવ વાર્તા.

સાડાસાત પુન— એક બે નહીં પણ સાડાસાત પુનની હૃદયકથા
વનારી બેડી વાર્તા કીમત ફક્ત આઠ આના
ડાકટર કે દૈત્ય— સુવરેલ સમાજમાં નેન્ટલમેનમાં ખપતાર-
ભીતરમાં કેવાં કાળા કૃત્ય કરનાર હોય છે.
મેલમેરીઝમના પ્રયોગથી પ્રપચ કરી પુનામરકી અને છુટ ચલાવનાર
ડાકટરનાં કાળા કામેથી ભરપુર—ડીટેક્ટીવ વાર્તા કીમત ફક્ત આઠ આના.

મળવાનું ઠેકાણું—

શા. મુનીલાલ મગનલાલ જુહાપુર

૧. રાણીતલાક પુસ્તકાલય

હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલી લોકપ્રિય બુકો

સ ગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ. ભા ૧ થી ૮	૧-૦-૦
(૧૬ ચીત્રો સાથે પચગી પુઠું)	
ભાગ ૧ થી ૪	૦-૮-૦
ચતુર સુદર ગરબાવળી (ફોન્સી પચગી પુઠું)	૦ ૧૦ ૦
લલનાની લીલા અથવા રમણી રહસ્ય. (પચગી પુઠું)	૦-૧૨-૦
અકકલનું પઠીકું અથવા ખુબીનો ખજાનો	૦-૨-૦
મલકાતી મોહિની અથવા કૃષ્ણ બ સરી	૦-૨-૦
મધુરી મેના અથવા મીઠું બુલબુલ	૦-૨-૦
સુરતની મુઠરી અથવા કળીયુગની કોયલ.	૦-૨-૦
ઝવહરે મહેશીલ યાત્રી પરસ્તાને ગૌહર (પચગી પુઠું)	૦-૧૦-૦
માસુકે-મેશીલ યાત્રે બાગે ગુલશન	
(માર ચીત્રો સાથે ગઝલ કવ્યાલી)	૦-૪-૦
ગઝલે હિન્દ ભા ૧-૨ સાથે (પચગી પુઠું)	૦-૪-૦
ગઝલે હિન્દ	૦-૨-૦
માસુકે સુરત કે ગઝલે બુલબુલ.	૦-૨-૦
બાગે ગુલશન કે માલીનકી બેટી	૦-૨-૦
પરસ્તાને મહેશીલ યાત્રે ગઝલે દીલ આરામ	૦-૨-૦
હસીનોકા મુજરા યાત્રે ફુલોકા ગજરા—	૦-૨-૦
ગઝલે ગૌહર યાત્રે મેશીલ ગૌહર	૦-૨-૦
મનહુર કાવ્યમાળા અથવા સ ગીત હૃદય ધ્વની	૦-૪-૦

નોંધ: 'સુદર રંગમેરગી ગાહીથી ગાયેલા ઉઠીને આખે વળગે તેવા ફોન્સી પુઠાવાળી ઉપલી બુકો જરૂર ખરીદો એ સીવાય બીજા કોઈ પણ જાતના પુસ્તકો માટે પુછો વેપારીઓએ એકવાર હમારા તરફથી પ્રગટ થયેલા માલની અજમાયશ લઈ લાભ ઉઠાવવો બેહદ સસ્તા લાભો ફેરી-યાત્રે બહોળો લાભ એકવાર જરૂર મેળવી ખાતરી કરો.

લખો — શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર

રાણીતળાવ-સુરત.

તૈયાર છે ! તાકીદે મળાવેલ તૈયાર છે !

❀ લલનાની લીલા ❀

કીમતખાર આના

આના જેવું સચીત્ર પથરી-ચીત્ર. હિઆમ્બાટિયેપરપર પ્રકૃ.

સચીત્રની લલિતસાલિણી - અરુણ વાત

મળવાનું જગત - શાન્ત્યુનીલાલ મગનલાલ પુસ્તકસંચય ૨ લીલળાવ-સુરત

